

MENNICA-METALE Sp. z o.o.	KARTA CHARAKTERYSTYKI	KCh - 02
Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73		Data utworzenia/aktualizacji: 25.05.2018

SEKCJA 1. IDENTYFIKACJA MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu:	Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73
1.2. Zastosowanie:	Preparat stosowany do zabezpieczeń, kierowany wyłącznie do określonej grupy Klientów.
1.3. Producent:	MENNICA-METALE Sp. z o.o. ul. Weteranów 157 05-250 Radzymin tel. (22) 763 99 01 fax: (22) 763 99 07 http://www.mennicametale.com.pl ; mennica.metale@mennicametale.com.pl
Osoba odpowiedzialna za kartę charakterystyki:	Maciej Duda tel. (22) 763 99 01 e-mail: maciej.duda@mennicametale.com.pl
1.4. Telefon alarmowy (czynny 24h):	603368068

SEKCJA 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1 Klasyfikacja mieszaniny	Zgodnie z własną wiedzą i doświadczeniem preparat został zaklasyfikowany jako drażniący. produkt łatwo palny, niebezpieczeństwo kumulacji w organizmie, działa drażniąco na oczy i skórę Produkt wymaga oznakowania opakowań. Zagrożenia dla zdrowia: Xi; R33 - Niebezpieczeństwo kumulacji w organizmie. R36/38 - Działa drażniąco na oczy i skórę. Zagrożenia fizykochemiczne: R10 – Produkt łatwopalny.
2.2. Elementy oznakowania:	Określenie zagrożenia: R10 – Produkt łatwopalny R33 – Niebezpieczeństwo kumulacji w organizmie. Xi; R36/38 – Działa drażniąco na oczy i skórę. Xi Produkt drażniący Warunki bezpiecznego stosowania: S9 – Przechowywać pojemnik w pomieszczeniu dobrze wentylowanym. S29 – Nie wprowadzać do kanalizacji. S60 – Preparat i opakowanie usuwać jako odpad niebezpieczny.
2.3. Inne zagrożenia	Brak danych

SEKCJA 3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Preparat zawiera: roztwór dwóch barwników, niebieskiego i żółtego w mieszaninie ze zmodyfikowanym olejem roślinnym, olejem mineralnym i polieteryami glikoli oraz związki metali ziem rzadkich.

SEKCJA 4. PIERWSZA POMOC

4.1. Opis środków pierwszej pomocy	Wdychanie:	Wynieść zatrutego ze skażonej atmosfery. Zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła. Wezwać natychmiast lekarza. W razie potrzeby stosować sztuczne oddychanie.
	Kontakt z oczami:	Usunąć szkła kontaktowe. Przemywać oczy dużą ilością letniej wody co najmniej 15 min. (przy odwiniętych powiekach), unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki, w przypadku zanieczyszczenia jednego oka chronić w trakcie przemywania drugie oko przed zanieczyszczeniem. Jeśli objawy utrzymują się, wskazana konsultacja okulistyczna.

MENNICA-METALE Sp. z o.o.	KARTA CHARAKTERYSTYKI	KCh - 02
Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73		Data utworzenia/aktualizacji: 25.05.2018

	Kontakt ze skórą:	Zdjąć skażoną odzież, przemywać skórę dużą ilością wody. Jeśli objawy utrzymują się zapewnić poszkodowanemu konsultację dermatologiczną.
	Drogi pokarmowe:	Natychmiast wezwać lekarza, pokazać opakowanie, etykietę lub kartę charakterystyki. Zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła.
	Ogólne zalecenia:	Nieprzytomnego pacjenta ułożyć w pozycji bocznej ustalonej, zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła, kontrolować oddech i puls; nigdy nie wywoływać wymiotów ani nie podawać niczego doustnie osobie nieprzytomnej lub zamroczonej. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie produktu lub etykietę. Zalecane jest przeniesienie narażonej osoby z miejsca narażenia na świeże powietrze. Zalecane jest indywidualne wyposażenie ochronne dla osób udzielających pierwszej pomocy.
4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia	Wdychanie:	Do poważnych objawów można zaliczyć mdłości lub wymioty, ból głowy, senność/zmęczenie, zawroty głowy.
	Kontakt ze skórą:	Do poważnych objawów można zaliczyć podrażnienie, zaczerwienienie
	Spożycie:	Do poważnych objawów można zaliczyć mdłości lub wymioty
	Kontakt z oczami:	Do poważnych objawów można zaliczyć ból lub podrażnienie, łzawienie, zaczerwienienie.
4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego obchodzenia się z poszkodowanym	Nie są znane odtrutki.	
SEKCJA 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU		
5.1. Zalecane środki gaśnicze:	Gaśnica pianowa, gaśnica śniegowa, gaśnica proszkowa, prądy wodne rozproszone (stosownie do palącego się otoczenia).	
Zabronione środki gaśnicze:	Nie stosować zwartych strumieni wody na otwartą powierzchnię cieczy.	
5.2. Specyficzne zagrożenia:	Brak danych	
Niebezpieczne produkty rozkładu termicznego:	Nie są znane.	
5.3. Specjalistyczny sprzęt ochronny dla strażaków:	Ratownicy muszą być wyposażeni w odzież ochronną przeciwgazową i aparat izolujący drogi oddechowe niezależny od otaczającego powietrza.	
SEKCJA 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA		
6.1. Indywidualne środki ostrożności:	6.1.1. Dla osób nienależących do personelu likwidującego skutki awarii: Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby, nie biorące udziału w likwidowaniu awarii. Zapewnić wystarczającą ochronę dróg oddechowych (maska ochronna). Unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającym się preparatem, nie wdychać par.	
	6.1.2. Dla osób likwidujących skutki awarii: Osoby prowadzące działania oczyszczające powinny być wyposażone w rękawice ochronne gumowe lub z tworzyw sztucznych, gogle ochronne szczelnie przylegające do twarzy oraz sprzęt izolujący drogi oddechowe.	
6.2. Środki ostrożności w odniesieniu do środowiska:	Nie dopuszczać do przedostania się produktu do systemu kanalizacyjnego (zabezpieczyć studzienki ściekowe), rowów i piwnic.	
	Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych.	
	Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek preparatu (np. uszczelnić uszkodzone opakowanie).	

MENNICA-METALE Sp. z o.o.	KARTA CHARAKTERYSTYKI	KCh - 02
Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73		Data utworzenia/aktualizacji: 25.05.2018

6.3. Metody oczyszczania środowiska:	Zebrać rozlany preparat za pomocą materiału absorbującego ciecz i umieścić w szczelnym pojemniku. Zużyte materiały absorpcyjne oraz pozostałość preparatu po wycieku, można kierować do producenta celem odzysku metali szlachetnych. Miejsce wycieku zmyć starannie wodą.
--------------------------------------	---

SEKCJA 7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania:	Nie dopuszczać do powstania par i aerozolu produktu, nie wdychać oparów. Unikać bezpośredniego kontaktu preparatu ze skórą i oczami. Podczas pracy z produktem postępować zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi oraz dobrej praktyki przemysłowej. Ścisłe przestrzegać opracowanych procedur postępowania. Nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z produktem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy. Przy stosowaniu i magazynowaniu tego produktu należy przestrzegać przepisów w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
7.2. Magazynowanie:	Magazynować z dala od źródeł ciepła, otwartego ognia i urządzeń iskrzących. Przechowywać w suchych i dobrze wentylowanych miejscach (wentylacja grawitacyjna) w pojemnikach szczelnie zamkniętych opatrzonych w stosowne etykiety (właściwie oznakowane). Chronić pojemniki przed przegrzewaniem oraz bezpośrednim działaniem promieni słonecznych. Produkt przechowywać w oryginalnych opakowaniach producenta. Nie przechowywać w pobliżu środków spożywczych.

SEKCJA 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli Wartości graniczne narażenia: wartości NDS, NDSCh, NDSP	Brak danych
8.2. Kontrola narażenia w miejscu pracy (technologiczne sposoby zmniejszenia ryzyka): Zaleca się unikania bezpośredniego kontaktu produktu ze skórą, oczami i ubraniem. Produkt należy stosować w pomieszczeniach ze sprawnie działającą wentylacją. W sytuacji awaryjnej, jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.	

Środki ochrony osobistej:

▪ Ochrona rąk:	Rękawice ochronne
▪ Ochrona skóry:	Odzież ochronna.
▪ Higiena pracy:	Pracodawca jest zobowiązany do zapewnienia odpowiednich właściwości ochronnych i użytkowych środków ochrony indywidualnej oraz do zapewnienia ich prania, konserwacji, naprawy i odkażania. Zabrania się prac kobietom w ciąży i w okresie karmienia w miejscach narażenia na działanie rozpuszczalników organicznych, jeżeli ich stężenia w środowisku pracy przekraczają wartości 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń [wg Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom Dz.U.1996.114.545] Zabrania się prac kobietom w ciąży i w okresie karmienia w miejscach narażenia na działanie rozpuszczalników organicznych, jeżeli ich stężenia w środowisku pracy przekraczają wartości 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń [wg Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom Dz.U.1996.114.545]

SEKCJA 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych.	
Stan fizyczny, kolor	Ciecz o barwie zielonej
Zapach	Słaby, eteryczny
Temperatura wrzenia	Powyżej 200 °C
Temperatura topnienia	Brak danych

MENNICA-METALE Sp. z o.o.	KARTA CHARAKTERYSTYKI	KCh - 02
Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73		Data utworzenia/aktualizacji: 25.05.2018

Temperatura zapłonu	Brak danych
Temperatura samozapłonu	Brak danych
Właściwości wybuchowe	Brak danych
Prężność par	Brak danych
Gęstość par	brak danych
Szybkość parowania	brak danych
9.2. Inne informacje	brak danych
SEKCJA 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ	
10.1. Reaktywność	Produkt jest stabilny w normalnych warunkach temperatury i ciśnienia. W temperaturze pokojowej nad otwartymi pojemnikami zawierającymi produkt mogą unosić się opary.
10.2. Stabilność chemiczna	W normalnych warunkach przechowywania i stosowania nie nastąpią niebezpieczne reakcje.
10.3. Możliwość występowania reakcji niebezpiecznych	Unikać wszelkich możliwych źródeł ognia (iskier, płomieni). Chronić przed ciepłem oraz źródłami zapłonu. Nie zezwalać, aby opary kumulowały się w niskich lub zamkniętych pomieszczeniach.
10.4. Warunki, których należy unikać:	Nie są znane
10.5. Materiały niezgodne	Nie są znane
10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu:	Nie są znane
SEKCJA 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE	
11.1 Informacje dotyczące skutków technologicznych:	Z danych literaturowych wynika, że substancja ta może być toksyczna dla organizmów niższych, a nietoksyczna w małych ilościach dla ptaków, ssaków. W trakcie badań zwierząt, którym podawano pewne dawki związków ziem rzadkich zaobserwowano zaburzenia w procesie oddychania, zanik apetytu, chudnięcie, wypadanie włosów, modyfikację rytmu serca. Stwierdzono również działanie euforyczne. W przypadku zatrucia należy stosować środki silnie kompleksujące (np. EDTA). Prowadzone są również liczne eksperymenty, wykazujące korzystny wpływ niewielkich ilości metali ziem rzadkich na przyrost masy upraw roślinnych oraz lepsze wartości odżywcze – możliwość wprowadzania związków ziem rzadkich jako dodatku do nawozów.
Skutki zdrowotne ze względu na drogi narażenia:	
▪ Kontakt ze skórą:	Możliwość podrażnienia skóry
▪ Kontakt z oczami:	Możliwość podrażnienia oczu (łzawienie, zaczerwienienie spojówek).
SEKCJA 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE	
12.1 Toksyczność:	Brak danych
12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu:	Po uwolnieniu produkt może w sposób naturalny przenikać do gleby i wód powierzchniowych
12.3. Zdolność do bioakumulacji:	Nie dotyczy
12.4. Mobilność w glebie:	Brak danych
12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB:	Brak danych
12.6. Inne szkodliwe skutki działania:	Brak danych

MENNICA-METALE Sp. z o.o.	KARTA CHARAKTERYSTYKI	KCh - 02
Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73		Data utworzenia/aktualizacji: 25.05.2018

SEKCJA 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI	
13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów	
Produkt	Nie usuwać do kanalizacji. Nie usuwać razem z odpadami komunalnymi. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gruntowych i gleby.
Opakowanie	Przekazywać jako odpad niebezpieczny
Kod odpadów:	16 – Odpady nie ujęte w innych grupach 16 05 06* - Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych.
Podstawa prawna:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2013.0.23) z późniejszymi zmianami. ▪ Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 01.63.638). ▪ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 01.112.1206). 	
SEKCJA 14. INFORMACJE O TRANSPORCIE	
14.1 Numer UN:	3082
14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa:	TUSZ
14.3.Klasa zagrożenia w transporcie:	9
14.4 Grupa pakowania:	III
14.5 Zagrożenia dla środowiska	nie
14.6 Szczególnie środki ostrożności dla użytkownika	
Dodatkowa informacja	Kod klasyfikacyjny: M6 Numer rozpoznawczy zagrożenia: 90
SEKCJA 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH	
15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla mieszaniny	
Podstawa prawna opracowania karty:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz.U. 2011 Nr 63 poz. 322) ▪ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 ▪ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U. 2005.259.2173)- do punktu 8. ▪ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2011.227.1367) – do punktu 14. ▪ Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. 05.178.1481) – do punktu 14. ▪ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE. 	
15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego	
Dla substancji znajdujących się w mieszaninie nie wykonano oceny bezpieczeństwa chemicznego.	

MENNICA-METALE Sp. z o.o.	KARTA CHARAKTERYSTYKI	KCh - 02
Tusz olejowy, zielony do stempli metalowych z dodatkiem ZN73		Data utworzenia/aktualizacji: 25.05.2018

SEKCJA 16. INNE INFORMACJE

Źródła informacji wykorzystane do opracowania karty charakterystyki:

W karcie wykorzystano informacje producenta nt. produktu.

Inne źródła podstawowych danych do opracowania karty charakterystyki:

- Dyrektywa Rady 67/548/EWG wraz z późniejszymi zmianami
- Karty Charakterystyk Substancji CIOP
- Informacje dostępne w ESIS (Europejski Systemie Informacji o Substancjach Chemicznych)

Informacje zamieszczone w karcie charakterystyki oparte są na naszym aktualnym stanie wiedzy i doświadczeniu, należy je traktować jako pomoc przy stwarzaniu warunków bezpiecznego stosowania produktu.

Zwroty R (wskazujące rodzaj zagrożenia) i S użyte w sekcji 2 i 3 karty charakterystyki:

R20	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.
R33	Niebezpieczeństwo kumulacji w organizmie.
R36	Działa drażniąco na skórę.
R38	Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.
S9	Przechowywać pojemnik w pomieszczeniu dobrze wentylowanym..
S29	Nie wprowadzać do kanalizacji
S60	Preparat i opakowanie usuwać jako odpad niebezpieczny.
Zakres aktualizacji	Uzupełnienie informacji nt. ekotoksyczności, właściwości fizykochemicznych składników preparatu
Karty	Niniejsze wydanie Karty Charakterystyki anuluje poprzednie jej wydania.